

Bijlage behorende bij agendapunt 4b vergadering AvA d.d. 7 december 2017

Kenmerk HOLUIT/170832

BEGROTING NV ROVA HOLDING 2018:

GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEBEGROTING + TOELICHTING

GRONDSLAGEN GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEBEGROTING

Consolidatie

De geconsolideerde winst- en verliesrekening van ROVA is opgesteld volgens de integrale methode. NV ROVA Holding staat aan het hoofd van de groep en wordt geconsolideerd met de volgende groepsmaatschappijen:

- NV ROVA Gemeenten
- NV ROVA Afvalverwerking
- ROVA Activa Beheer BV
- ROVA Regie BV
- ROVA Duurzaam BV

Netto omzet publieke taken

De vergoedingen voor de uitvoering van publieke taken worden met een maandelijks voorschot aan gemeenten gefactureerd. De afrekening vindt plaats op basis van het aantal aansluitingen, het aantal containerledigingen en de verwerkte tonnages per afvalsoort, evenals de feitelijke verwerkingstarieven. De afrekening wordt verantwoord in het boekjaar waarop de afrekening betrekking heeft. Op de bruto omzet is de verbrandingsbelasting en de omzetbelasting in mindering gebracht.

Netto omzet publieke taken BOR

De vergoedingen voor uitvoering van publieke taken BOR worden maandelijks aan gemeenten gefactureerd door middel van een voorschotfactuur. De afrekening vindt plaats op basis van geleverde kwaliteit en mutaties in arealen. Aanvullend worden incidentele opdrachten gefactureerd. De afrekening wordt verantwoord in het boekjaar waarop de afrekening betrekking heeft. Op de bruto omzet is de omzetbelasting in mindering gebracht.

Netto omzet brenglocaties

De netto omzet betreft de in het boekjaar verrichte prestaties, bestaande uit de totale omzet vermindert met kortingen en omzetbelasting. Op de bruto omzet is de omzetbelasting in mindering gebracht.

Netto omzet stortplaatsen

De netto omzet is gebaseerd op de geschatte aangevoerde tonnages op de stortplaats Bovenveld tegen de geldende storttarieven. Op de bruto omzet is de afvalstoffenbelasting en de omzetbelasting in mindering gebracht.

Kosten

De kosten worden verantwoord volgens externe facturen met betrekking tot het boekjaar.

De afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode, voor het eerst in de maand van aanschaf. De maand van aanschaf wordt bepaald door de datum van ingebruikneming van de betreffende investering.

GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEBEGROTING

(bedragen x € 1.000)

	Begroot 2018		Begroot 2017	
Uitvoering publieke taken Afval	50.946		48.913	
Uitvoering publieke taken BOR	20.388		20.233	
Exploitatie brenglocaties	2.467		2.721	
Exploitatie stortplaatsen	294		223	
Overige bedrijfsopbrengsten	2.144		1.574	
Totale bedrijfsopbrengsten		76.239		73.664
Uitbesteed werk en externe kosten	24.729		24.820	
Personeelskosten	24.104		22.730	
Afschrijvingen	6.794		7.011	
Materieel en huisvestingskosten	8.361		7.907	
Overige bedrijfskosten	6.808		5.968	
Totale bedrijfslasten		70.796		68.436
Bruto bedrijfsresultaat		5.443		5.228
Financiële lasten / baten	764		798	
Netto bedrijfsresultaat		4.679		4.430
Resultaat Deelnemingen		0		0
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	300		300	
Netto resultaat		4.379		4.130

In Bijlage 1 hebben we een meerjarenperspectief opgenomen voor de begrotingen 2018-2020.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEBEGROTING

(alle bedragen x € 1.000)

Uitvoering publieke taken

De uitvoering van publieke taken betreft alle voorkomende taken betreffende de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte waaronder groenbeheer en reiniging. De verwijderingstaak betreft de inzameling met behulp van mens en materieel, de overslag en de uiteindelijke verwerking van afval en grondstoffen zoals recycling, verbranding en vergisting. Tevens valt het ter beschikking stellen van inzamelmiddelen onder deze taak. Naast de primaire taken worden overige diensten verleend. Voorbeelden hiervan zijn het beheer en de organisatie van de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen, de implementatie en het beheer van Diftar, voorlichting en educatie, beleid en advies, gladheidbestrijding, ontruiming en ongediertebestrijding. Alle taken zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten en worden uitgevoerd door NV ROVA Gemeenten.

	Begroot 2018	Begroot 2017
Verwijdering huishoudelijke afvalstoffen	46.720	44.753
Beheer openbare ruimte	20.388	20.233
Overige diensten	4.226	4.160
Totale uitvoering publieke taken	71.334	69.146

De post "Verwijdering huishoudelijke afvalstoffen" stijgt met € 2 mln. ten opzichte van de begroting 2017. Op hoofdlijnen is op deze post sprake van de volgende ontwikkelingen:

- Een stijging van € 0,6 mln. door hogere tarieven voor het sorteren en vermarkten van PMD
- Een stijging van € 0,6 mln. door indexatie van tarieven
- Een stijging van € 0,6 mln. door een hogere omzet afvalinfrastructuur (ondergrondse systemen als effect van omgekeerd
- Een stijging van € 0,4 mln. door reguliere uitbreiding van de dienstverlening.
- Een daling van € 0,3 mln. door lagere tarieven voor gft (Twente en Achterhoek)
- Een daling van € 0,3 mln. door lagere tarieven voor restafval (Twente)

De opbrengsten voor het uitvoeren van Beheer Openbare Ruimte stijgen per saldo met € 0,1 mln. Dit wordt vooral veroorzaakt door het doorvoeren van indexatie op de tarieven.

De overige diensten betreffen de vergoedingen voor diftar, beheersvergoedingen en overige opbrengsten betreffende publieke taken.

Exploitaties brenglocaties

De post “*Exploitatie brenglocaties*” betreft de acceptatie van door inwoners, bedrijven en instellingen gebracht afval op de overslagstations in Amersfoort, Bovenveld, Raalte, Steenwijk, Winterswijk en Zwolle. Tevens zijn hierin de overslagactiviteiten ten behoeve van derden opgenomen.

De exploitatie van brenglocaties is een activiteit met een laag risicoprofiel die een resultaat- en dekkingsbijdrage levert aan de publieke infrastructuur. Voor wat betreft het (beperkte) aandeel van bedrijven en instellingen geldt een vpb-verplichting. Voor het omzetniveau van deze post verwachten wij de komende jaren geen belangrijke veranderingen. Wel zullen de komende jaren op de milieubrengstations van ROVA investeringen gedaan worden in het verder scheiden van afvalstoffen en grondstoffen. Het beleid van omgekeerd inzamelen zal daarin ook doorgetrokken worden. Herbruikbare grondstoffen zullen daarbij zoveel mogelijk ‘gratis’ afgeleverd kunnen worden.

Op basis van de realisatie in 2017 hebben we voor 2018 een kleine daling van de opbrengsten begroot.

	Begroot 2018	Begroot 2017
Exploitatie brenglocaties	2.467	2.721

Exploitatie stortplaatsen

Deze post betreft de exploitatie van de stortplaats Bovenveld.

Door voortschrijdende regelgeving met betrekking tot het terugdringen van het storten van afval en door ontwikkelingen op de verbrandingsmarkt (overschot verbrandingscapaciteit) staat de reguliere omzet op de stortplaats onder druk. In de afgelopen jaren hebben we deze situatie voorzien door altijd op het zogenaamde sluimer scenario te begroten. Voor de komende jaren verwachten wij geen uitbreiding van stortactiviteiten, waardoor het sluimerscenario ook de komende begrotingen gehandhaafd wordt. In dit sluimerscenario neutraliseren kosten en opbrengsten elkaar waardoor de bijdrage aan het resultaat ongeveer nihil is. In 2018 verwachten we een lichte toename van de omzet door een hogere aanlevering van asbest.

	Begroot 2018	Begroot 2017
Exploitatie stortplaatsen	294	223

Als in de toekomst de stortplaats gesloten zou worden gaan er twee grote kostenposten ontstaan namelijk:

1. het afdekken van de stortplaats met grond en folie;
2. het inwerkingtreden van nazorg door de provincie (na het afdekken volgt wettelijk de overdracht aan de provincie voor zogenaamde eeuwigdurende nazorg (onderhoud).

Voor wat betreft de eerste post (het afdekken van de stortplaats) is in de jaarrekening van NV ROVA Holding al een voorziening gevormd voor de geraamde kosten.

Voor wat betreft de nazorg van de stortplaatsen door de provincie dient 5-jaarlijks een herziening van de zogenaamde nazorgplannen bij de provincie ingediend te worden. Deze herziening is in 2016 afgerond en leidt niet tot additionele effecten in 2018. Aan de berekening van deze posten kleven inschattingsrisico's. Deze zijn verder toegelicht in de risicoparagraaf.

Overige bedrijfsopbrengsten

De “Overige bedrijfsopbrengsten” bestaan in hoofdzaak uit overige taken in opdracht van derden. Hierbij is inbegrepen de overige dienstverlening aan Remondis Nederland BV, zoals huur van ROVA-locaties en gebruik van ondergrondse verzamelssystemen die eigendom van ROVA zijn.

	Begroot 2018	Begroot 2017
Overige bedrijfsopbrengsten	2.144	1.574

De stijging van de overige opbrengsten met € 0,6 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door een doorberekening van hogere afvoerkosten van PMD naar Duitsland. Hier staat een gelijke kostenverhoging tegenover.

Uitbesteed werk en externe kosten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	Begroot 2018	Begroot 2017
Verwerking restafval	4.959	5.300
Verwerking groente-, fruit- en tuinafval (gft)	4.243	4.538
Verwerking klein gevaarlijk afval (kg)	354	360
Verwerking overige afvalstoffen	5.458	4.567
Overig uitbesteed werk	9.715	10.055
Totale uitbesteed werk en externe kosten	24.729	24.820

De daling van de post “Verwerking restafval” van € 0,3 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere tarieven (contract Twence).

De daling van de post “gft” van € 0,3 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere tarieven (Twente en Achterhoek)

De stijging van de kosten “Verwerking overige afvalstoffen” van € 0,9 mln. wordt veroorzaakt door hogere kosten voor sorteren en vermarkten van PMD door aanvullende aanspraken voor additionele tonnages PMD boven het contractvolume (€ 0,6 mln.) Daarnaast houden wij rekening met extra kosten van € 0,4 mln. in het bestaande contract door gewijzigde omstandigheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij ook naar de risicoparagraaf.

De kosten van “Overig uitbesteed werk” bestaan voornamelijk uit de uitbestede inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, kringloopbedrijvigheid, het inschakelen van verenigingen en stichtingen voor de papierinzameling en uitbestede diensten voor BOR-activiteiten. De daling van € 0,3 mln. wordt veroorzaakt door gunstiger contractafspraken voor een deel van de werkzaamheden voor inzameling en BOR en door een deel van de werkzaamheden zelf uit te voeren.

Personeelskosten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	Begroot 2018	Begroot 2017
Lonen en salarissen	14.610	14.031
Sociale lasten	3.679	3.248
Overige personeelskosten	5.815	5.451
Totaal personeelskosten	24.104	22.730

De personeelskosten stijgen met € 1,4 mln. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- Een stijging van de sociale lasten (met name pensioen) met € 0,4 mln.
- Een stijging van de overige personeelskosten met € 0,4 mln., voornamelijk door stijgende kosten voor opleidingen van € 0,2 mln.
- Een stijging van de lonen en salarissen als gevolg van CAO-verhogingen van € 0,3 mln.
- Een stijging door invulling van bestaande vacatures (met name beleid van afval en BOR) van € 0,2 mln.

De stijging van de pensioenlasten wordt veroorzaakt door een stijging van de premiepercentages. In de begroting 2017 hadden we rekening gehouden met een premiestijging van 1,3%. Deze stijging is 2,3 % geworden. In deze begroting is dus naast de verwachte stijging in 2018 van 1,4% een inhaaleffect van 2017 van 1% opgenomen. Elke procent premiestijging levert voor ROVA een additionele kostenpost op van rond de €120.000.

Afschrijvingen

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	Begroot 2018	Begroot 2017
Tractie	2.615	2.581
Inzamelmiddelen	2.940	3.100
Gebouwen en terreinen, machines en installaties	553	597
Overige activa	686	733
Totaal afschrijvingen	6.794	7.011

In de begroting 2017 is rekening gehouden met een totale investeringssom van € 10,2 mln. Dit betreft vooral de investeringen in infrastructuur voor afvalinzameling (€ 4,6 mln.) en tractie (€ 4 mln.). De investeringen in de afvalinfrastructuur betreffen voor een groot deel de investeringen in de gemeente Amersfoort (uitrol van omgekeerd inzamelen). De bijbehorende afschrijvingen zijn in de begroting verwerkt. De investeringen kunnen uit de huidige kasstroom en liquide middelen gefinancierd worden.

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de investeringen in materiële vaste activa per 30 september 2017 en de verwachte investeringen in de rest van 2017 en 2018. De afschrijvingen dalen in totaal met € 0,2 mln.

Ondanks de forse investeringssom laten de afschrijvingen een lichte daling zien. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke afschrijvingen in 2017 ruim binnen de begroting blijven en het feit dat steeds meer inzamelmiddelen afgeschreven raken.

Overige bedrijfskosten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	Begroot 2018	Begroot 2017
Materieel beheer en huisvesting	10.090	9.601
Algemeen beheer	5.038	4.270
Overige kosten	41	4
Totaal overige bedrijfskosten	15.169	13.875

De post “Materieel beheer en huisvesting” laat een toename zien van € 0,5 mln. Deze stijging wordt voor € 0,3 mln. veroorzaakt door hogere kosten voor onderhoud containers en voertuigen. Bij veel gemeenten is inmiddels gestart met de invoering van omgekeerd inzamelen fase 2 waarbij restafval middels ondergrondse verzamelssystemen aangeboden wordt. Door de stijging van het aantal ondergrondse verzamelssystemen stijgen de hieraan verbonden onderhoudskosten. Verder zien wij een toename (€ 0,2 mln.) van de kosten van onderhoud van de zijlader inzamelvoertuigen. Door een grootschalige invoering van het gebruik van zijladers in het verleden is er nog geen ideaalcomplex ontstaan. Hierdoor zijn de onderhoudskosten aan schommelingen onderhevig. Verder houden wij rekening met hogere brandstofkosten (€ 0,1 mln.)

De post “Algemeen beheer” laat een stijging zien van € 0,8 mln. Deze post bestaat uit de kosten van automatisering, advies en ontwikkeling, verzekeringen en marketing en PR. Deze stijging wordt veroorzaakt door de benodigde investeringen om het beleidsprogramma 2018-2020 waar te maken. Vooral de werkzaamheden voor infrastructuur (oplossingen van hoogbouw in het kader van omgekeerd inzamelen), de verdere stappen voor omgekeerd inzamelen in Zwolle en Amersfoort, de uitbreiding en vernieuwing van het educatieprogramma en het invullen van een rol op het gebied van circulaire economie leiden tot een verhoging van de kosten. Daarnaast voorzien wij extra (eenmalige) kosten op het gebied van ICT om onze infrastructuur op gewenst niveau te kunnen houden.

Financiële lasten/baten

De financiële lasten bestaan voornamelijk uit de rentekosten op langlopende geldleningen. De financiële baten bestaan uit rentebaten op tegoeden in rekening courant en ontvangen rente op obligatieleningen. Per saldo zijn de lasten hoger dan de baten.

	Begroot 2018	Begroot 2017
Financiële lasten/baten	-764	-798

Evenals over het lopende jaar 2017 zullen liquide middelen niet langdurig uitgezet worden maar zal gekozen worden voor kortdurende deposito's bij Nederlandse banken. Voor 2018 verwachten wij daarom een consistente lijn in de financiële baten en lasten waarbij de renteopbrengsten op uitstaande gelden minimaal zijn.

Resultaat Deelnemingen

Het resultaat deelnemingen bestaat uit het resultaat van Natuurgas Overijssel BV (de vergister).

	Begroot 2018	Begroot 2017
Resultaat Deelnemingen	0	0

In de afgelopen jaren is veel tijd en energie gaan zitten in het beheersbaar krijgen van de exploitatie in Natuurgas Overijssel. Na een aantal verlieslatende jaren is sinds 2015 een nihil resultaat bereikt wat ook voor 2017/2018 verwacht wordt.

Voor de meerjarenbegroting 2018-2020 gaan we uit van een neutrale exploitatie, wat wil zeggen dat kosten en opbrengsten van Natuurgas Overijssel elkaar in evenwicht houden.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen zoals ROVA in beginsel belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voorheen waren overheidsbedrijven slechts belastingplichtig in een uitzonderingssituatie. Er gelden vrijstellingen voor overheidstaken en voor samenwerkingsverbanden. Het grootste deel van de activiteiten van ROVA zal binnen de vrijstellingen vallen. Over deze activiteiten is dan geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Een klein deel van de omzet (< € 5 mln.) zal op grond van de huidige informatie niet onder de vrijstellingen vallen. Over het behaalde resultaat op deze activiteiten zal vennootschapsbelasting afgedragen moeten worden. Met de Belastingdienst loopt nu (branche breed) de discussie over de inhoud van het begrip “belaste” en “niet-belaste”-activiteiten. Wij verwachten op korte termijn geen afronding in deze discussie. Ons standpunt is en blijft dat door ROVA slechts op kleine schaal fiscaal belaste activiteiten uitgevoerd worden. In de begroting 2018 is daarom voorzichtigheidshalve rekening gehouden met een bedrag van € 0,3 mln. aan vennootschapsbelasting.

	Begroot 2018	Begroot 2017
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	300	300

BIJLAGE 1. MEERJARENPROGNOSE 2018-2020

Meerjarenprognose NV ROVA Holding 2018-2020			
(bedragen x €1.000)	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Uitvoering publieke taken	50.946	51.460	52.125
Uitvoering publieke taken BOR	20.388	20.745	21.108
Exploitatie stortplaatsen	294	294	294
Exploitatie brenglocaties	2.467	2.510	2.554
Overige bedrijfsopbrengsten	2.144	2.182	2.220
Totale bedrijfsopbrengsten	76.239	77.190	78.301
Uitbesteed werk en externe kosten	24.729	25.080	25.635
Personeelskosten	24.104	24.345	24.588
Afschrijvingen	6.794	6.445	6.095
Materieelkosten	8.361	8.570	8.784
Overige bedrijfskosten	6.808	6.978	7.153
Totale bedrijfslasten	70.796	71.418	72.255
Bruto bedrijfsresultaat	5.443	5.773	6.046
Financiële lasten/baten	764	717	717
Buitengewone lasten/baten			
Netto bedrijfsresultaat	4.679	5.056	5.329
Resultaat deelnemingen	0	0	0
Belastingen resultaat gewone bedrijfsuitoefening ⁽¹⁾	-300	-300	-300
Netto resultaat	4.379	4.756	5.029

Voetnoten

- (1) Er bestaan nog veel onzekerheden met betrekking tot de belastingplicht voor de vpb. In de begroting zijn wij uitgegaan van inzichten op basis van de laatste gesprekken met de Belastingdienst. ROVA zal bij het vaststellen van de jaarrekening 2017 ook zelf een belastingaangifte opstellen.

BIJLAGE 2. Verdeling omzet en kosten Grondstoffen en BOR

(bedragen x €1.000)	Begroot 2018	Grondstoffen en Stortplaats 2018	BOR 2018
Uitvoering publieke taken Afval	50.946	50.946	-
Uitvoering publieke taken BOR	20.388	-	20.388
Exploitatie brenglocaties	294	294	-
Exploitatie stortplaatsen	2.467	2.467	-
Overige bedrijfsopbrengsten	2.144	2.039	105
Totale bedrijfsopbrengsten	76.239	55.746	20.493
Uitbesteed werk en externe kosten	24.729	21.115	3.614
Personeelskosten	24.104	14.047	10.056
Afschrijvingen	6.794	5.387	1.408
Materieel en huisvestingkosten	8.361	6.000	2.361
Overige bedrijfskosten	6.808	5.012	1.796
Totale bedrijfslasten	70.796	51.561	19.235
Bruto bedrijfsresultaat	5.443	4.185	1.258
Financiële lasten / baten	764	573	191
Netto bedrijfsresultaat	4.679	3.612	1.067
Resultaat Deelnemingen	0	0	0
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	300	250	50
Netto resultaat	4.379	3.362	1.017

BIJLAGE 3. RISICOPARAGRAAF

ROVA is een vennootschap met louter lokale overheden als aandeelhouders en met louter publieke taken. Dat betekent dat kosten en opbrengsten van onze activiteiten tot uitdrukking komen in gemeentelijke heffingen. Daarbij past soberheid, degelijkheid en risicomijdend gedrag als het gaat om belangrijke investeringen. Samen met onze aandeelhoudende gemeenten streven wij daarom naar een zo laag mogelijk risicoprofiel. Bij het opstellen van onze begroting en jaarrekening hanteren we het voorzichtigheidsprincipe. Risico's worden zoveel mogelijk in kaart gebracht en ingeschat en waar nodig worden treffende maatregelen genomen om de risico's te verkleinen, dan wel om de mogelijke gevolgen daarvan te kunnen opvangen.

Om de organisatie 'fit for purpose' te houden en continue verbetering van processen en activiteiten te stimuleren, zijn we in 2015 gestart met het interne verbetertraject 'ROVA 2020'. De voortgang van de daarbinnen benoemde verbeteracties wordt periodiek in directie- en managementteam gemonitord.

ROVA hanteert een governance structuur en een planning & control cyclus die past bij het publieke karakter van de organisatie. Dit vraagt ook maximale openheid naar de aandeelhouders als het gaat om potentiële risico's.

ROVA beschikt over een hoog weerstandsvermogen om eventuele resterende tegenvallers op te kunnen vangen.

Om inzage te geven in de effecten die invloed kunnen hebben op het vermogen en/of resultaat van NV ROVA Holding zijn in deze paragraaf een aantal mogelijke ontwikkelingen en risico's weergegeven. Onder risico's wordt in deze verstaan: alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Wanneer deze definitie wordt gehanteerd kunnen op hoofdlijnen drie soorten risico's onderscheiden worden:

Financiële risico's: dit zijn de risico's waarbij sprake is van een overschrijding van een uitgavenbudget of onderschrijding van een inkomstenbudget zonder dat daar dekking tegenover staat. Het risico is gelegen in het feit of men al dan niet in staat is maatregelen te treffen om binnen het budget te blijven.

Ondernemersrisico's: dit zijn de risico's die worden gelopen in het economisch verkeer. Denk hierbij aan de logistieke uitvoering, de uitvoering van contracten et cetera.

Juridische risico's: Bij de juridische risico's gaat het vooral om geschillen waar financiële claims aan verbonden zijn. Hiertoe worden dus ook gerekend de juridische geschillen waarbij ROVA een financiële claim heeft op een derde.

Hieronder zijn per soort de belangrijkste risico's en de getroffen maatregelen weergegeven:

Risico	Maatregel / opmerking	Kans en impact
Financiële risico's		
Onvoorziene afwijkingen in opbrengsten en/of kosten	Strakke monitoring van budgetten aan de hand van maandreviews en het treffen van corrigerende maatregelen. Pas in het laatste stadium aanpassen van tarieven.	Laag
Overgedragen BOR-activiteiten leveren niet de vooraf berekende besparingen op	Geen stand-alone aanbidding maken maar budget gemeente bij overdracht van taken als uitgangspunt hanteren. Uitvoeren (boeken)-onderzoek en 0-meting onderhoudsstand alvorens tarieven te bepalen. Toetsen aan kengetallen voor budgetten.	Laag
Rentedaling liquide middelen	In overeenstemming met uitgangspunten FIDO hanteren van uitzettingshorizon (kort – middellang – lang).	Laag
Afdekken en opleveren stortplaats	Kosten voor afdekken en opleveren worden periodiek technisch onderbouwd en opnieuw gecalculeerd. Op basis van actuele uitgangspunten is de voorziening berekend op € 4,4 mln. met als ingangsdatum 2033. Door ROVA is hiervan al € 3,5 mln. afgedragen aan de provincie. Kritische factoren in de periode tot 2033 en daarna zijn de proeven met duurzaam storten (geen bovenafdichting meer aanbrengen), de levensduur van onder- en bovenafdichting en de verwachte rentestanden. Aangezien de voorziening langjarig bepaald dient te worden (2033 en verder) is de voorziening berekend met langjarige parameters, nl 5% rendementsverwachting, 2% inflatie en een 100-jarige levensduur van de afdichting. In hoeverre de recente ontwikkelingen mbt rendement en inflatie en de uiteindelijke levensduur van de afdichting invloed gaan hebben op de parameters in langjarig perspectief is onbekend. Gelet op de bandbreedte bij diverse scenario's is voor deze ontwikkelingen een risicodeel bepaald van € 3 mln. Dit risicodeel is gebaseerd op een scenario met 3,3% rendementsverwachting, 1% inflatie en een 75-jarige levensduur van de afdichting en wordt binnen de voorziening van NV ROVA Holding aangehouden	Hoog
Risico gedeeltelijke aansprakelijkheid lening Natuurgas Overijssel BV	Binnen Natuurgas Overijssel BV (50% ROVA en 50% HVC) wordt gft-afval verwerkt tot compost en groen gas. Om volledige externe financiering tegen minimale rentekosten mogelijk te maken hebben zowel HVC als ROVA zich ieder voor 50% garant gesteld voor de aan Natuurgas Overijssel BV verstrekte lening (ong. € 5 mln). Voor het ROVA-aandeel hiervan is in de jaarrekening van ROVA al een voorziening gevormd.	Laag (na vorming voorziening)
Ondernemersrisico's		
Personele risico's (arbeidsomstandigheden, aansprakelijkheid)	Voor arbeidsomstandigheden worden periodieke plannen opgesteld en getoetst. Goed en veilig materieel wordt ter beschikking gesteld. Voor aansprakelijkheid richting derden is een verzekering afgesloten. Voor voorzienbare risico's (doorbetaling bij arbeidsongeschikt, WW enz.) is een voorziening getroffen.	Laag
Personele risico's (beschikbaarheid voldoende gekwalificeerd personeel)	We schetsen grote veranderingen in onze directe omgeving. Dit vraagt veel van onze medewerkers in doorgroei en ontwikkeling. Bij de werving van nieuwe medewerkers zien we dat er krapte ontstaat in goed geschoold personeel. Om hier antwoord op te geven werken we gestaag door met het	Laag - Middel

	programma ROVA2020 en met het aanbieden van scholing aan onze bestaande medewerkers. Bij de werving van nieuwe medewerkers moeten we zorgen dat ROVA een aantrekkelijke werkgever wordt en blijft zodat we ook jonge, goed opgeleide medewerkers aan ons weten te binden. Een van de ideeën daarbij is de oprichting van de ROVA academie.	
Het risico van het ontstaan van een dekkingstekort op de diftar-tarieven door wijzigingen in afvalbeleid (diftar-tarieven worden gebaseerd op het gerealiseerde soortelijk gewicht in voorgaande jaren, bij substantiële wijzigingen wordt een nieuwe inschatting gemaakt).	De diftar tarieven voor het volgende jaar worden gecalculleerd aan de hand van het feitelijk gerealiseerde soortelijk gewicht in het voorgaande jaar. Tijdelijke effecten worden verevend. Grote effecten kunnen worden opgevangen door verhoging. Hiermee worden ontwikkelingen gedempt en ontstaan er geen positieve of negatieve resultaten voor ROVA en haar gemeenten. Door de introductie van omgekeerd inzamelen verschuift een deel van de variabele tariefheffing naar de vaste tariefheffing bij gemeenten en neemt het risico op afwijkend soortelijk gewicht af.	Laag
Exploitatie stortplaats: het risico van onvoorziene omstandigheden ten aanzien van milieubescherming, bv. onderafdeling.	Continue monitoring van de getroffen maatregelen aan de hand van controles. Onvoorziene omstandigheden van buiten (bv. brand), leidend tot aantasting van milieubeschermende maatregelen zijn verzekerd tot €1 mln.	Laag
Implementatie ontwikkelvisie vraagt andere kwaliteiten en competenties van het management	Organisatieontwikkeling middels het project "ROVA 2020". Investeren in kennisontwikkeling en waar nodig in instroom, doorstroom en uitstroom. Grote aandacht voor toekomst en richting, samenwerking en leiderschap.	Laag, na start organisatieontwikkeling
Sorteren en vermarkten van kunststof verpakkingen	De kosten voor de gescheiden inzameling, sortering en recycling van PMD (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons) worden gedekt uit de vergoedingsbijdragen van Stichting Afvalfonds. Dit is een uitvloeisel van de door VNG gesloten Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022. Hierbij lopen de uitvoeringskosten van inzameling tot en met vermarkting via de begroting van ROVA en ontvangen de gemeenten rechtstreeks vanuit het Afvalfonds de vergoedingen voor gerecycled PMD. Hoewel de afspraken daarover tot en met 2022 vastliggen is dit afsprakenstelsel omkleed met de nodige onzekerheden. Op de eerste plaats zijn dit onzekerheden die voortkomen uit de marktomstandigheden in de markt voor kunststof recycling: er is een ondercapaciteit in sorteer- en recyclingvoorzieningen; er is een overschot aan laagwaardige plastics op de markt en de prijs voor virgin grondstoffen is nog steeds relatief laag ten opzichte van secundaire grondstoffen. Deze omstandigheden zorgen voor een stevig ketendeficit dat via de Raamovereenkomst Verpakkingen moet worden gedragen door het verpakkend bedrijfsleven. Op dit moment worden die afspraken uit deze Raamovereenkomst geëvalueerd en worden op verschillende niveaus gesprekken gevoerd over aanpassing van de regie over de kunststof keten. Dit zou er toe kunnen leiden dat de rol en verantwoordelijkheid van gemeenten op korte termijn gaat veranderen. Belangrijkste inzet daarbij is het indammen van de risico's voor gemeenten. Desalniettemin houden wij voor komende jaren rekening met toenemende kosten en dalende vergoedingen die per saldo een negatief effect kunnen hebben op de gemeentelijke afvalbeheerkosten. Om deze risico's zo goed mogelijk in te schatten worden opbrengsten en kosten behoudend begroot; participeren we direct in de landelijke netwerken waar de afspraken met het verpakkend bedrijfsleven worden	Laag – Middel: Wijzigingen in het financiële deel van de afspraken worden over het algemeen rechtstreeks met gemeenten afgerekend en raken daardoor de jaarrekening van ROVA niet. Qua publiciteit en communicatie kan bij een verkeerde positionering het uitgangsmodel van omgekeerd inzamelen aangetast worden. Op dit punt blijft afstemming en participatie in invloedbepalende netwerken belangrijk.

	vormgegeven en kiezen we onze positie zo zorgvuldig mogelijk om zo veel mogelijk verschoond te blijven van de gevolgen van marktontwikkelingen in de kunststof keten.	
--	---	--

Juridische risico's		
Risico van aansprakelijkheid door derden/burgers, ook bij de uitvoering van nieuwe activiteiten	-Het plaatsen van moderne en veilige afvalsystemen in de openbare ruimte. -Veel aandacht voor onderhoud en werking van veiligheidssystemen, bv. bij ondergrondse systemen. -Het in stand houden van het huidige VCA** -certificaat. -M.b.t. externe aansprakelijkheid is onderzocht of afgesloten verzekeringen toereikend zijn en zijn waar nodig aanvullende polissen afgesloten c.q. heeft uitbreiding van risicodekking plaatsgevonden. - Het opstellen van privacy verklaringen en bewerkersovereenkomsten met gemeenten inzake de wet bescherming persoonsgegevens.	Laag
Invoering Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vervangt per 25 mei 2018 de huidige privacywetgeving. De AVG bevat regels voor het (automatisch) verwerken van persoonsgegevens. Deze nieuwe Europese wet betekent meer actie en maatregelen wanneer gegevens over burgers, klanten, personeel of andere personen vastgelegd worden. Bij het niet nakomen van de verordening kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) boetes opleggen die op kunnen lopen tot € 10 mln. of 2% van de omzet. Een voorwaarde om te voldoen aan de nieuwe richtlijnen is dat privacy onder de aandacht wordt gebracht, er transparante keuzes worden gemaakt en maatregelen gedefinieerd en geborgd zijn. Op dit moment voeren wij een aanvullende inventarisatie uit op privacygevoelige gegevens/systemen en worden in overleg met leveranciers al aanpassingen in systemen doorgevoerd om te anticiperen op deze verordening. Na de inventarisatie zullen wij een zorgvuldige afweging maken tussen de belangen en risico's van alle betrokkenen en zonodig keuzes maken. Ter borging van de naleving is deze taak ondergebracht bij een security officer.	Laag – middel De kwalificatie middel refereert aan de noviteit van de verordening: het is nog niet geheel duidelijk wat de implicatie is en wat de handhaving zal zijn bij afwijkingen.
Juridische procedures	Er zijn op dit moment geen (dreigende) juridische procedures bekend.	Laag